

Майстро Сергій Вікторович

доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри економічної політики та менеджменту Харківського регіонального інституту державного управління Національної академії державного управління при Президентові України
ORCID: 0000-0003-3035-4304
e-mail: maystro_sv@ukr.net

Резніков Валерій Володимирович

кандидат економічних наук, доцент, докторант Національного університету цивільного захисту України
ORCID: 0000-0002-3579-3114
e-mail: osvita00@gmail.com

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ
ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ**

Охарактеризовано теоретичні питання, що стосуються основних понять державної політики у сфері європейської інтеграції. Висвітлено методологічні підходи щодо визначення сутності та змісту державної політики у сфері європейської інтеграції. Досліджено подальший розвиток визначення сутності та змісту державної політики у сфері європейської інтеграції.

Ключові слова: державна політика; європейська інтеграція; державна політика у сфері європейської інтеграції; принципи державної політики у сфері європейської інтеграції.

Постановка проблеми. Метою Стратегії сталого розвитку “Україна – 2020” є впровадження в Україні європейських стандартів життя та вихід України на провідні позиції у світі [1]. Тому державна політика України в сучасних умовах покликана забезпечити подальше реформування всіх сфер суспільного життя в контексті забезпечення відповідного рівня соціально-економічного розвитку країни та високих європейських стандартів життя населення. Це свідчить про безумовну актуальність дослідження питань визначення теоретико-методологічних основ державної політики у сфері європейської інтеграції.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням теоретико-методологічних основ державної політики у сфері європейської інтеграції займалися такі вчені, як: І. Артьомов, В. Бакуменко, В. Бондаренко, О. Ващук, Д. Вітер, Л. Загайнова, О. Казакевич, А. Кривоногова, О. Руденко та інші.

Виокремлення невирішених раніше частин загальної проблеми. Однак чимало питань стосовно визначення сутності та змісту державної політики у сфері європейської інтеграції в умовах існуючих викликів сьогодення залишаються недостатньо дослідженими.

Виклад основного матеріалу. Для України як невід’ємної частини Європи необхідність формування та реалізація відповідної державної політики європейської інтеграції вже давно стали необхідними передумовами подальшого соціально-економічного розвитку країни та побудови держави добробуту в середньостроковій перспективі.

У контексті дослідження теоретико-методологічних засад державної політики у сфері європейської інтеграції розглянемо різні наукові погляди та методологічні підходи до визначення її основних категорій та дефініцій щодо їх сутності та змісту.

Загалом, поняття “державна політика” є теоретично дискусійним і таким, що неоднозначно трактується в зарубіжній та вітчизняній науці.

Так, колектив авторів Національної академії державного управління при Президентові України в науковій праці “Державна політика” визначає це поняття як “сукупність ціннісних цілей, державно-управлінських заходів, рішень і дій, порядок реалізації державно-політичних рішень (поставлених державною владою цілей) і системи державного управління розвитком країни” [2].

Автори енциклопедичного словника з державного управління зазначають, що “державна політика – це дії системи органів державної влади згідно з визначеними цілями, напрямками, принципами для розв’язання сукупності взаємопов’язаних проблем у певній сфері суспільної діяльності” [3].

Колектив науковців Інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Академії педагогічних наук України під державною політикою (напрямом державної політики) розуміє дії (чи бездіяльність) системи органів державної влади, згідно з наперед визначеними цілями, напрямками і принципами, у відповідній галузі державного управління [4].

В. Бакуменко та П. Надолішній визначають державну політику як напрям “діяльності держави щодо визначення та досягнення соціально значущих цілей розвитку суспільства чи його окремих сфер” [5].

Т. Бельська вважає, що державна політика – це сукупність намірів, державно-управлінських рішень, інструментів їх впровадження та моніторингу виконання, що реалізуються за участі основних суб’єктів (органів влади, представників бізнесу, інститутів громадянського суспільства) [6].

Канадський політолог Л. Пал визначає її як “напрямок дії або утримання від неї, обрані державними органами для розв’язання певної чи сукупності взаємно пов’язаних проблем” [7].

Англійські науковці Б. Гогвуд та Л. Ган стверджують, що державну політику необхідно відрізнити від щоденних рішень, які приймають державні органи [8].

Інші зарубіжні дослідники Е. Янг і Л. Куїнн пропонують розглядати державну політику в таких її аспектах:

– державна політика – це дії, що їх реалізує владний орган, який має законодавчі, політичні та фінансові повноваження це робити;

– державна політика – це реакція держави на реальні життєві потреби чи проблеми, тобто така політика намагається реагувати на конкретні потреби або проблеми суспільства чи суспільних груп, наприклад громадян, недержавних організацій чи органів влади;

– державна політика зорієнтована на досягнення мети, тобто намагається досягти декількох визначених цілей у спробі вирішити або розглянути певні проблеми чи потреби в конкретному суспільстві;

– державна політика – це курс дій, тобто не одне певне рішення, дія чи реакція, а ретельно розроблений підхід або стратегія;

– державна політика – це рішення щось робити або рішення нічого не робити, що означає: визначена політика може призвести до дій у спробі вирішити проблему, або ж базуватися на переконанні, що проблему буде вирішено в рамках поточної політики, тобто не призвести до жодних дій;

– державна політика здійснюється одним або групою авторів, тобто політику може реалізовувати один представник влади чи владний орган або багато гравців; державна політика передбачає обґрунтування дій, тобто, як правило, містить пояснення логіки, на якій вона ґрунтується;

– державна політика – це рішення, що вже ухвалене, а не намір чи обцянка [9].

Для розуміння сутності та змісту державної політики у сфері європейської інтеграції необхідно визначитись із об'єктом, відповідно до якого формується та реалізується державна політика, а саме європейська інтеграція.

Передусім необхідно зазначити, що Європейський Союз, який запроваджено у 1993 р. відповідно до Маастрихтського договору, – це консолідоване багатонаціональне утворення (не є юридичною особою), міждержавне об'єднання країн Європи, що через створення спільного ринку, економічного та валютного союзу, а також шляхом реалізації спільної політики та діяльності має на меті забезпечення безперервного економічного зростання, соціального розвитку і згуртованості країн-учасниць. Держави-члени Європейського Союзу створили спільні інституції, яким делегували частину своїх національних повноважень так, що рішення в певних сферах загальних інтересів можуть ухвалюватись демократичним шляхом на загальноєвропейському рівні [10].

Також необхідно усвідомити, що дефініції “європейська інтеграція” та “вступ до Європейського Союзу” не є тотожними, про що свідчать приклади наявності системних помилок європейської інтеграційної політики.

Так, наприклад, Греція вступила в Європейський Союз до того, як належно інтегрувалася в систему європейських (передусім економічних) відносин. У підсумку – глибока, на межі дефолту, криза в самій Греції і проблема для всього ЄС. Навпаки: не виникає сумніву, що Швейцарія стовідсотково інтегрована в Європейське Співтовариство, але вона не поспішає вступати в Європейський Союз [11].

Отже, актуальність осмислення і своєчасної корекції державної політики у сфері європейської інтеграції України в сучасних умовах постійно зростає.

У науковій літературі відсутня єдність розуміння сутності поняття не тільки європейської інтеграції загалом, а й поняття “інтеграція”, зокрема.

Як правило, інтеграцію зараховують до сфери створення новітніх структур, спрямованих на забезпечення регулювання взаємовідносин між державами на основі інституціоналізації самих міждержавних відносин (інтегрально-державницький підхід). Дещо окремо розглядається розуміння інтеграції як природного процесу розвитку співробітництва між країнами однієї географічної зони (економіко-географічний підхід), поряд із майже повним ототожненням інтеграції з процесом створення наднаціональних органів, що супроводжується зменшенням ролі національних органів у прийнятті рішень (інституціонально-управлінський підхід). Також досить часто поняття інтеграції розглядають в аспекті розвитку світового господарства, трактуючи її як процес створення бажаної структури світового господарства шляхом усунення штучних перепон ефективного функціонування суб'єктів господарської діяльності на основі уніфікації та координації всіх елементів цієї структури (функціонально-макроекономічний підхід) [12].

Подібні розбіжності в розумінні дефініції “інтеграція” потребують врахування змісту та сутності євроінтеграційних процесів, їх особливостей у більш широкому контексті.

У науці існує декілька підходів до визначення поняття європейська інтеграція: міждержавний, інституційний і комунікативний.

Прихильники міждержавного підходу надають пріоритет у процесі інтеграції національним державам. Результатом їх взаємодії на міждержавному рівні є особливе навколишнє середовище, яке впливає на появу загальних інститутів. У рамках інституційного підходу європейська інтеграція розглядається як процес трансформації національних практик взаємодії інститутів, який продукує створення особливої багаторівневої системи управління з безліччю центрів прийняття рішень (governance). Комунікативний підхід трактує європейську інтеграцію як процес створення соціальних спільнот за допомогою ефективною взаємодії між їх членами в різних галузях. У результаті чого формується співтовариство безпеки, в якому політичні чинники орієнтовані на створення нового політичного центру, який і повинен координувати роботу учасників [13].

Найбільш сучасною є концепція “багаторівневого управління”, яка трактує європейську інтеграцію як процес, що має відбуватись одночасно на наднаціональному, національному та регіональному рівнях [14].

На нашу думку, вказану концепцію “багаторівневого управління” європейською інтеграцією доцільно, окрім наднаціонального, національного та регіонального, доповнити також місцевим рівнем взаємодії.

На думку Ю. Якименка та М. Пашкова, європейська інтеграція України – складний, багаторівневий, поступовий процес у різних сферах – політичній,

економічній, соціальній, культурній. Але саме психологічний фактор – свідомий європейський вибір громадян, підтримка руху країни до ЄС, утвердження в українському суспільстві європейської ідентичності – є найважливішою складовою повернення Києва до європейської спільноти [15].

А. Кривоногова вважає, що європейська інтеграція – це не подія, а довготривалий складний процес. Це політика внутрішніх реформ у політичній, соціальній, економічній та правовій сферах. Це зміна законодавчої бази, впровадження стандартів та норм ЄС, зміна в системі вироблення та реалізації державної політики, типу української економіки. Європейська інтеграція повинна сприйматися передусім не як зовнішня, а як внутрішня державна політика, спрямована на впровадження актуальних для суспільства реформ [16].

Необхідно зазначити, що, на думку В. Бондаренко, державне управління процесами європейської інтеграції дуже часто розглядають у “вузькому” розумінні терміна – як вироблення, впровадження, координацію, моніторинг та оцінювання урядової інтеграційної політики. Тому науковець пропонує відійти від “вузького” розуміння управління процесами європейської інтеграції й застосувати “широке” трактування державного управління цими процесами – як активні заходи влади, спрямовані на реформування системи державного управління, її європеїзацію, пристосування до функціонування в Європейському просторі. Адже в європейському дискурсі поняття “державне управління” охоплює три виміри, яким відповідають три англійських терміна: *governance* – врядування; *management* – менеджмент; *administration* – адміністрування. І ефективність системи державного управління, послідовність, гармонійність та узгодженість державної політики можливі лише за умови, коли всі три виміри послідовно, гармонійно й узгоджено взаємопов’язані. У даному випадку таке поняття, як інтегроване державне управління (*joined up government*), працює у синергетичному режимі, який вкрай необхідний для ефективної координації та дієвої реалізації державної політики, особливо таких її пріоритетних напрямів, як європейська інтеграція. Європейська інтеграція супроводжується процесами європеїзації державного управління – впливом ЄС на структури, інституції і національну державну політику та пристосуванням національних норм, стандартів, правил і процедур до формальних чи неформальних стандартів ЄС, які охоплюють різні сфери: право, економіку, політичні системи, охорону навколишнього середовища, організацію державної цивільної та військової служби, процеси прийняття рішень і вироблення державної політики [17].

Вищенаведений аналіз різних наукових поглядів та методологічних підходів до визначення категорій “державна політика”, “інтеграція”, “європейська інтеграція”, “державне управління процесами європейської інтеграції” дає нам змогу сформулювати власне визначення поняття “державна політика у сфері європейської інтеграції”.

На нашу думку, державна політика у сфері європейської інтеграції – це законодавчо закріплена діяльність органів державної влади та органів місцевого

самоврядування через сукупність механізмів та інструментів її формування та реалізації щодо адаптації та імплементації національних законів, нормативно-правових актів, правил і процедур до стандартів ЄС (їх європеїзація), які охоплюють різні сфери суспільного життя з метою конкурентного сталого розвитку країни та підвищення рівня добробуту населення до європейських стандартів.

В умовах сучасних трансформаційних перетворень в усіх сферах суспільного життя потребують відповідного обґрунтування та удосконалення існуючі принципи формування та реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції України.

Так, реалізація Стратегії комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018 – 2021 рр. здійснюватиметься за такими принципами:

- точність, достовірність, надійність, своєчасність та публічність інформації з питань європейської інтеграції. Така інформація має бути доступною, зрозумілою, охоплювати якнайбільшу кількість сфер та водночас предметною і детальною, апелювати до потреб та інтересів громадянина (зокрема, пріоритетними темами мають стати: успішні місцеві практики з впровадження європейських стандартів в усіх сферах життя українців, роз'яснення і аналіз проєвропейських реформ в Україні, історії успіху національного бізнесу, науки, культури, громадських ініціатив у Європі, доступність для українців європейської освіти, повсякденні суспільні практики у державах-членах ЄС та допомога держав-членів ЄС Україні у вирішенні внутрішніх проблем і протидії зовнішній агресії);

- ефективність та прозорість використання фінансових та людських ресурсів;

- широкий діалог і дискусії з різними колами громадськості щодо актуальних питань державної політики у сфері європейської інтеграції;

- взаємодія центральних і місцевих органів виконавчої влади, місцевого самоврядування та основних суспільних медіаторних інститутів-громадських організацій, експертного середовища, засобів масової інформації, працівників освітньої та наукової сфери, установ, діяльність яких пов'язана з інформуванням населення (бібліотеки, клуби, центри), та які здатні поширювати в суспільстві знання про європейську інтеграцію;

- поглиблення співпраці з інституціями ЄС та держав-членів ЄС стосовно інформування населення про євроінтеграційні процеси [18].

В. Бондаренко вважає, що система державного управління у сфері європейської інтеграції повинна функціонувати за такими загальноприйнятими принципами співробітництва, як:

- забезпечення пріоритетності національних інтересів України у співробітництві із структурами ринкової економіки та міжнародної безпеки;

- спрямування політичних та економічних наслідків співпраці для зміцнення стратегічного положення України;

– дотримання міжнародних договорів і міжнародних зобов'язань України тощо [19].

Окрім того, на нашу думку, державна політика у сфері європейської інтеграції повинна відповідати також принципам узгодженості та упорядкованості, прогнозованості та результативності, економічної доцільності, соціальної та екологічної відповідальності, що сприятиме підвищенню її дієвості та ефективності.

Для більш глибокого розуміння сутності державної політики у сфері європейської інтеграції необхідно розкрити суб'єктно-об'єктні відносини.

Суб'єктами державної політики у сфері європейської інтеграції є: Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, Служба Віцепрем'єр-міністра із питань європейської та євроатлантичної інтеграції, міністерства та відомства, обласні державні адміністрації тощо.

До суб'єктів державної політики у сфері європейської інтеграції належить також Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції, який створений Постановою Кабінету Міністрів України № 759 від 04.10.2017 р.

Згідно з цією постановою, Урядовий офіс здійснює координацію діяльності органів виконавчої влади для системного планування та виконання заходів державної політики, відповідно до зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

До ключових завдань Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції належать:

- координація процесу адаптації законодавства України до права Європейського Союзу (acquis ЄС);
- аналіз залучення і використання міжнародної допомоги, спрямованої на підтримку виконання завдань у сфері європейської інтеграції;
- розроблення та реалізація стратегій, програм та інших документів з інформування громадськості та комунікації у сфері європейської інтеграції;
- забезпечення здійснення перекладу acquis ЄС українською мовою, оновлення глосарію термінів acquis ЄС;
- проведення спільних засідань органів асоціації Україна – ЄС та секретаріатство української частини таких органів;
- оцінка результативності виконання завдань у сфері європейської інтеграції [20].

Основними суб'єктами впровадження державної політики у сфері європейської інтеграції на регіональному рівні є місцеві органи виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, які здійснюють політику європейської інтеграції в межах своїх повноважень.

До суб'єктів державної політики у сфері європейської інтеграції, окрім суб'єктів виконання (законодавчі, виконавчі та судові органи державної влади, органи місцевого самоврядування), необхідно також зарахувати суб'єкти впливу

(політичні партії, громадсько-політичні об'єднання, засоби масової інформації, громадськість, окремі особистості).

Об'єктами державної політики у сфері європейської інтеграції доцільно вважати всі сфери суспільної діяльності (економічна, соціальна, гуманітарна, екологічна, культурна, спортивна тощо), з якими пов'язані процеси європейської інтеграції.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Таким чином, на основі проведених досліджень можна зазначити, що тільки за умов забезпечення на державному рівні відповідних цілей та принципів державної політики у сфері європейської інтеграції відкриваються додаткові можливості щодо забезпечення потреб суспільства в реалізації європейського вектора розвитку країни. Окрім того, в сучасних умовах формування та реалізація державної політики у сфері європейської інтеграції – це основа сталого соціально-економічного розвитку країни, гарантія державного суверенітету, питання забезпечення високих стандартів життя населення України, що й буде предметом подальших наукових досліджень.

Список використаної літератури

1. Стратегія сталого розвитку “Україна – 2020” : затверджена Указом Президента України № 5/2015 від 12.01.2015 р. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> (дата звернення: 28.07.2019).
2. Державна політика / ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін [та ін.]. Київ : НАДУ, 2014. 448 с.
3. Янг Е., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ у галузі державної політики : практич. посіб. для радників з державної політики у Центральній і Східній Європі / пер. з англ. С. Соколик ; наук. ред. пер. О. Кілієвич. Київ : К. І. С., 2003. 120 с.
4. Місцеве самоврядування в умовах демократичної держави : зб. наук. доп. / ред. : Ю. П. Битяк ; Ін-т держ. буд-ва та місц. самоврядування АПН України. Харків : Право, 2005. 120 с.
5. Бакуменко В. Д., Надолішній П. І. Теоретичні та організаційні засади державного управління : навч. посіб. Київ : Міленіум, 2003. 256 с.
6. Бельська Т. В. Співвідношення понять “державна політика” та “державне управління”. URL : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/db/2016-2/doc/1/03.pdf> (дата звернення: 25.07.2019).
7. Пал Л. А. Аналіз державної політики / пер. з англ. І. Дзюби. Київ : Основи, 1999. 422 с.
8. Гогвуд Б., Ган Л. Аналіз політики для реального світу / пер. А. Олійник. Київ : Основи, 2004. 396 с.
9. Янг Е., Куїнн Л. Як написати дієвий аналітичний документ... 120 с.
10. Інститути ЄС і НАТО. Глосарій основних термінів та понять : навч. посіб. / уклад. : І. В. Артьомов, Д. В. Вітер, Л. І. Загайнова, О. М. Казакевич, О. М. Руденко. Ужгород : Ліра, 2007. 220 с. (Серія “Євроінтеграція: український вимір”. Вип. 4).
11. Моделі і механізми регулювання євро регіонального співробітництва України : монографія / за заг. ред. І. В. Артьомова, О. М. Вашук, О. М. Руденко. Ужгород : МПП “Гражда”, 2013. (Серія “Євроінтеграція: український вимір”. Вип. 21).

12. Вітер Д. В. Поняття інтеграції в контексті інноваційних трансформацій сучасного суспільства // Механізми регулювання інтеграційних процесів в Україні : навч. посіб. / [І. В. Артьомов, В. Д. Бакуменко, В. Д. Бондаренко та ін.]. Ужгород : Ліра, 2009. С. 9—24.

13. Там само.

14. Там само.

15. Якименко Ю., Пашков М. Україна на шляху до ЄС: оцінки, думки і сподівання громадян. URL : <http://razumkov.org.ua/statti/ukraina-na-shliakhu-do-yes-otsinky-dumky-i-spodivannia-hromadian> (дата звернення: 25.07.2019).

16. Кривоногова А. В. Історія української євроінтеграції: відносини між Україною та ЄС. URL : http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11329/1/Krivanogova__%20386-391.pdf (дата звернення: 15.08.2019).

17. Бондаренко В. Д. Особливості державного управління процесами європейської та євроатлантичної інтеграції України на сучасному етапі // Механізми регулювання інтеграційних процесів в Україні : навч. посіб. / [І. В. Артьомов, В. Д. Бакуменко, В. Д. Бондаренко та ін.]. Ужгород : Ліра, 2009. С. 68—81.

18. Стратегія комунікації у сфері європейської інтеграції на 2018 – 2021 роки : схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 779-р від 25.10.2017 р. URL : <https://www.kmu.gov.ua/ua/pras/250383204> (дата звернення: 15.07.2019).

19. Бондаренко В. Д. Особливості державного управління... С. 68—81.

20. Урядовий офіс координації європейської та євроатлантичної інтеграції. URL : <https://eu-ua.org/uryadovuuy-ofis-koordynatsiyi-yevropeyskoyi-ta-yevroatlantychnoyi-integratsiyi> (дата звернення: 18.06.2019).

Статтю подано: 14.08.2019

Статтю схвалено: 20.09.2019

Maistro Sergiy Viktorovych

Doctor of Sciences from Public Administration, Professor, Professor of Department of the Economic Policy and Management, Kharkiv Regional Institute for Public Administration of the National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

ORCID: 0000-0003-3035-4304

e-mail: maystro_sv@ukr.net

Ryeznikov Valeriy Volodymyrovych

PhD in Economic Sciences, associate professor, doctoral student of the Educational-Scientific-Production Center of the National University of Civil Protection of Ukraine

ORCID: 0000-0002-3579-3114

e-mail: osvita00@gmail.com

THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASICS OF STATE POLICY IN THE EUROPEAN INTEGRATION SPHERE

Problem setting. The aim of the Sustainable Development Strategy “Ukraine 2020” is to introduce European standards of living in Ukraine and Ukraine’s leading position in the world.

Therefore, the state policy of Ukraine in modern conditions is intended to ensure further reform of all spheres of public life in the context of ensuring the appropriate level of socio-economic development of the country and high European standards of living. This testifies to the unconditional relevance of the study of the issues of determining the theoretical and methodological foundations of state policy in the sphere of European integration.

Recent research and publications analysis. The research of theoretical and methodological foundations of state policy in the sphere of European integration has been done by such scientists as: I. Artyomov, V. Bakumenko, V. Bondarenko, O. Vashchuk, D. Viter, L. Zagainova, O. Kazakevich, A. Krivonogova, O. Rudenko and other.

Highlighting previously unsettled parts of the general problem. However, many questions regarding the definition and content of state policy in the sphere of European integration in the face of the current challenges remain poorly understood.

Paper main body. For Ukraine, as an integral part of Europe, the need to formulate and implement a relevant state policy for European integration has long been a necessary prerequisite for further socio-economic development of the country and the construction of a welfare state in the medium term.

In the context of the study of theoretical and methodological foundations of state policy in the sphere of European integration, we will consider different scientific views and methodological approaches to defining its main categories and definitions regarding their essence and content.

The European Union, which was introduced in 1993 under the Maastricht Treaty, is a consolidated multinational entity (not a legal entity), an intergovernmental association of European countries through the creation of a common market, economic and monetary union, and through the implementation of a common policy and activities aimed at ensuring the continued economic growth, social development and cohesion of the participating countries. Member States of the European Union have set up joint institutions to which they have delegated part of their national powers so that decisions in certain areas of common interest can be made democratically at the pan-European level.

The concept of “multi-level governance” of European integration is appropriate, in addition to supranational, national and regional, to complement the local level of interaction.

State policy in the sphere of European integration is the legislative activity of state bodies and local self-government bodies through a set of mechanisms and instruments for its formation and implementation regarding the adaptation and implementation of national laws, regulations, rules and procedures to EU standards (their Europeanization) covering different spheres of public life with a view to competitive sustainable development of the country and raising the standard of living of the population to European standards.

State policies in the sphere of European integration must also comply with the principles of: coherence and orderliness; predictability and effectiveness, economic feasibility, social and environmental responsibility, which will improve its efficiency and effectiveness.

The subjects of state policy in the sphere of European integration, in addition to the subjects of implementation (legislative, executive and judicial bodies of state power, local self-government bodies), should also include the actors of influence (political parties, public-political associations, mass media), information, public, individuals).

The objects of state policy in the sphere of European integration, it is expedient to consider all spheres of social activity (economic, social, humanitarian, environmental, cultural, sports, etc.), with which the processes of European integration are related.

Conclusions of the research and prospects for further studies. Thus, on the basis of the conducted researches it can be concluded that only if the state goals and principles of state policy in the sphere of European integration are provided at the state level, additional opportunities will be opened to meet the needs of society for the realization of the European vector of the country's development. In addition, under the current conditions, the formation and implementation of state policy in the sphere of European integration is the basis of sustainable socio-economic development of the country, the guarantee of state sovereignty, the issue of ensuring high standards of living for the population of Ukraine.

Key words: state policy; European integration; state policy in the sphere of European integration; principles of state policy in the sphere of European integration.

References

1. Stratehiya staloho rozvytku "Ukrayina – 2020". № 5/2015. (2015) [in Ukrainian].
2. Kovbasyuk, Yu. V., Vashchenko, K. O., Surmin, Yu. P. [ta in.]. (Eds.). (2014). *Derzhavna polityka*. Kyiv: NADU. 448 p. [in Ukrainian].
3. Yang, E., Kuinn, L. (2003). *Yak napysaty diyevyy analitychnyy dokument u haluzi derzhavnoyi polityky*. Kyiv: K.I.S. 120 p. [in Ukrainian].
4. Bytyak, Yu. P. (2005). *Mistseve samovryaduvannya v umovakh demokratychnoyi derzhavy*. Kharkiv: Pravo. 120 p. [in Ukrainian].
5. Bakumenko, V. D., Nadolishniy, P. I. (2003). *Teoretychni ta orhanizatsiyni zasady derzhavnoho upravlinnya*. Kyiv: Milenium. 256 p. [in Ukrainian].
6. Byel's'ka, T. V. *Spivvidnoshennya ponyat "derzhavna polityka" ta "derzhavne upravlinnya"*. URL : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2016-2/doc/1/03.pdf> [in Ukrainian].
7. Pal, L. A. (1999). *Analiz derzhavnoyi polityky*. Kyiv: Osnovy. 422 p. [in Ukrainian].
8. Hohvud, B., Han, L. (2004). *Analiz polityky dlya real'noho svitu*. Kyiv: Osnovy. 396 p. [in Ukrainian].
9. Yang, E., Kuinn, L., Kiliyevych, O. (2003). *Yak napysaty diyevyy analitychnyy dokument...* 120 p.
10. Art'omov, I. V., Viter, D. V., Zahaynova, L. I., Kazakevych, O. M., Rudenko, O. M. (2007). *Instytuty YES i NATO. Hlosariy osnovnykh terminiv ta ponyat'*. Uzhhorod: Lira, 220 p. [in Ukrainian].
11. Art'omova, I. V., Vashchuk, O. M., Rudenko, O. M. (Eds.). (2013). *Modeli i mekhanizmy rehulyuvannya yevrorehional'noho spivrobitnytstva Ukrayiny*. Uzhhorod: MPP "Hrazhda". 612 p. [in Ukrainian].
12. Viter, D. V. (2009). *Ponyattya intehratsiyi v konteksti innovatsiynykh transformatsiy suchasnoho suspil'stva*. In *Mekhanizmy rehulyuvannya intehratsiynykh protsesiv v Ukrayini*. Uzhhorod: Lira. pp. 9-24 [in Ukrainian].
13. Ibid.
14. Ibid.
15. Yakymenko, Yu., Pashkov, M. *Ukrayina na shlyakhu do YES: otsinky, dumky i spodivannya hromadyan*. URL : <http://razumkov.org.ua/statti/ukraina-na-shliakhu-do-yes-otsinky-dumky-i-spodivannia-hromadian> [in Ukrainian].
16. Kryvonohova, A. V. *Istoriya ukrajins'koyi yevrointehratsiyi: vidnosyny mizh Ukrayinoyu ta YES*. URL : http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11329/1/Krivanogova__%20386-391.pdf [in Ukrainian].

17. Bondarenko, V. D. (2009). Osoblyvosti derzhavnoho upravlinnya protsesamy yevropeys'koyi ta yevroatlantychnoyi intehtratsiyi Ukrayiny na suchasnomu etapi. In *Mekhanizmy rehulyuvannya intehtratsiynykh protsesiv v Ukrayini*. Uzhhorod: Lira. pp. 68-81 [in Ukrainian].

18. Stratehiya komunikatsiyi u sferi yevropeys'koyi intehtratsiyi na 2018 – 2021 roky. № 779-r. (2017). [in Ukrainian].

19. Bondarenko, V. D. (2009). *Osoblyvosti derzhavnoho upravlinnya...* pp. 68-81.

20. Uryadovyy ofis koordynatsiyi yevropeys'koyi ta yevroatlantychnoyi intehtratsiyi. URL : <https://eu-ua.org/uryadovyy-ofis-koordinatsiyi-yevropeyskoyi-ta-yevroatlantychnoyi-integratsiyi> [in Ukrainian].

Paper submitted: 14.08.2019

Paper accepted: 20.09.2019

Цитування: Майстро С. В., Резніков В. В. Теоретико-методологічні основи державної політики у сфері європейської інтеграції // Ефективність державного управління : зб. наук. пр. Вип. 3(60) : у 2 ч. Ч. 1 / за заг. ред. чл.-кор. НАН України В. С. Загорського, доц. А. В. Ліпенцева. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2019. С. 40—51. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.60.2019.186744>).

Citation: Maistro, S. V., Ryznikov, V. V. (2019). Theoretical and methodological basics of state policy in the european integration sphere. *Efficiency of Public Administration*, Issue 3(60), pp. 40-51. (DOI: <https://doi.org/10.33990/2070-4011.60.2019.186744>).